

IRIS

Referència XMAC CD 3 (autoedició)

XALOC MÚSICA

Pilar Reiona: veu i guitarra
 Marta Elka: violí i veu
 Tomeu Gomila: llaüt i flabiol de pastor
 Miquel Rigo: flautes dolces i flauta travessera
 Pep Noguera: guitarró i llaüt
 Pep Lluís Sard: baix
 Hugo Sócrate: percussions

Arranjaments: Marta Elka Calafell
Dibuixos: Aina M. Page
Disseny gràfic: Tito López
Fotografies: Xaloc Música
Producció musical: Marta Elka
Enregistrat a l'estudi de Toni Pastor, hivern de 2009

XALOC MÚSICA presentació del disc IRIS

Organitza: Xaloc Música, AC i OCB de Valldemossa
 Col·laboren: Ajuntament de Valldemossa
 Costa Nord
 Escola de ball de Illes Capocorb
 Escola de flabiol i xeremies Capocorb

Xaloc Música edita el seu disc número set.
 Us convidam a la presentació que tindrà lloc a l'espai escènic de COSTA NORD a Valldemossa, el dia **31 de maig de 2009 a les 10.30 h.**

10.30 H
 TALLER BÀSIC DE SONAR CASTANYETES
 a càrrec de Margalida Miró.

11 H
 TALLER BÀSIC DE CONTRADANSA
 a càrrec de Jose Jiménez.

12 H
 PRESENTACIÓ I BALLADA
 a càrrec de Xaloc Música
 presentador: Pere Serrano

Enregistrament després de la bona experiència del disc anterior, hem fet l'enregistrament del disc a l'estudi Hiroshima l'hivern de 2009, a les ordres del músic i tècnic de so Toni Pastor.

El tema central del disc és la llum formada pels set colors de l'iris i el so amb la música i les castanyetes.

Protagonistes les castanyetes destaquen en la percussió de les cançons. És l'instrument musical que acompanya els balladors i balladores.

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

IRIS, els set colors de la llum

Les cançons es creen i configuren un arc de colors de vivències i sentiments com els colors que es formen quan els raigs del sol o la lluna es reflecteixen a les gotes d'aigua de la pluja. Neix el dia i el sol va pintant els colors, l'amor, la passió són tintats de vermell com el color de la sang que és el flux de la vida. Desperta el taronja, color de la prosperitat, a les postes de sol, a la fruita i a la collita de tardor amb les espigues. El sol es mostra amb un groc lluent que irradia calor i alegria, és el color de la felicitat. De verd tot d'amor m'envoltes, és el color de la natura, l'herba, els arbres, el bosc i l'esperança. L'aigua dóna a la Terra el color blau, hi reflecteix bellumes d'inspiració, de pau i tranquil·litat, és el color del cel i de l'aire. L'anyil evoca l'espai i el temps infinit; és el color de la nit i dels somnis, que ens ajuda a escoltar la veu de la nostra intuïció. Amb els primers raigs de l'alba, la mar pregonia emmiralla el violeta, color de la pau que ens connecta amb el nostre ésser diví interior.

La llum i el so, els set colors de l'iris i les castanyetes són els protagonistes d'aquest disc. Com a origen i destinació toquen de cançó en cançó i deixen sentir el batec més primigeni. Que repiquin les castanyetes, que sonin al vent i siguin un toc de llum en la nostra vida! I com que no es pot repicar i anar a la processó, vosaltres repicau que nosaltres hi posarem música i tothom estarà més xalest que unes castanyetes.

Novetats Introducció de la contradansa en el nostre repertori.

La música està molt lligada a la **música tradicional**, que és la base de l'estructura de les cançons que interpretam. La música popular ara està més normalitzada en el sentit que es fan cançons noves, avança contínuament, com els altres gèneres musicals. No és una música estàtica, com ho és la música tradicional, sinó que els autors creen música nova.

Aquest disc representa l'**evolució contínua** del grup que es reflecteix en la interpretació de les peces, els nous arranjaments, l'encert en la creació que toca totes les modalitats de la música per a ball de bot obert i que va des del bolero més dolç i sentit a la jota més alegre i botarella.

Projecció exterior els grups folk de les Illes Balears han tingut molta acceptació a Catalunya, al País Valencià i a la resta de la Península. Xaloc Música és un dels grups que habitualment fan actuacions a fora de les Illes Balears.

Els projectes més immediats de Xaloc Música són promocionar el disc nou tant a les Illes coma a fora.

- El nou disc de Xaloc Música és molt esperat, no només perquè fa temps que no passen pels estudis de gravació, sinó perquè ja fa temps que sonen a plaça peces noves molt agradoses d'escoltar i ballar.
- Els darrers discos caracteritzen al grup d'un estil molt propi, tant per la qualitat musical com per la innovació.

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

Les cançons

En total hi ha 11 cançons de nova creació amb base de música tradicional i 2 temes populars. Totes les cançons són ballables i estan dins la línia del ball obert a sa plaça de Mallorca: boleros, jotes, fandangos i mateixes. A més, hem introduït el ritme nou, per a nosaltres, de la contradansa; que juntament amb la polca que ja vàrem introduir al nostre disc *Mihrayan*, ens fa acostar al ball folc general. És una forma de compartir més música i ball amb diferents països.

A la cançó *Sa ballaruga* el ritme nou és presentat amb els instruments més tradicionals: la xeremia, el flabiol de pastor i el tamborino.

La composició dels temes inclosos en el disc són a càrrec de Pilar Reiona, Marta Elka i Pep Noguera. La producció musical i els arranjaments són de Marta Elka.

<p>1. JOTA DES RACÓ
<i>Música: Pilar Reiona i Marta Elka</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>	<p>8. JOTA PER A NA REIONA
<i>Música: popular</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i>
<i>Adaptació de la música: Pilar Reiona i Marta Elka</i></p>
<p>2. MARINA DE MIGJORN
<i>Música i lletra: Pilar Reiona</i></p>	<p>9. NINA DE LLUM
<i>Música i lletra: Pilar Reiona</i></p>
<p>3. BOLERO DE L'IRIS
<i>Música: Pilar Reiona i Marta Elka</i></p>	<p>10. TEMPS D'AMOR
<i>Música i lletra: Marta Elka</i></p>
<p>4. COM UN MIRATGE
<i>Música: Pep Noguera</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>	<p>11. ES CARRER DE SA LLUNA
<i>Música: Pilar Reiona i Marta Elka</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>
<p>5. JOTA MARAGDA
<i>Música i lletra: Pilar Reiona</i></p>	<p>12. FLORS D'ENYOR
<i>Música: Pilar Reiona i Marta Elka</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>
<p>6. BOLERO VENTALL
<i>Música: Marta Elka</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>	<p>13. SA BALLARUGA (contradansa)
<i>Música: popular</i>
<i>Adaptació de la música: Tomeu Gomila</i></p>
<p>7. EN RAMON I N'ARNAU
<i>Música: Pilar Reiona i Marta Elka</i>
<i>Lletra: Pilar Reiona</i></p>	
-

OPINIÓ

Recull de comentaris sobre el grup Xaloc Música i la música popular

Madò Llúcia

Els balladors opinen

«Les peces pròpies són el que fan únic el grup Xaloc Música al món del ball de bot. Encara hi ha grups que no surten de les peces tradicionals, que està bé, però pels mallorquins que tota la vida han sentit aquestes melodies, sempre sentir el mateix cansa i avorreix.

Les cançons de Xaloc fan ballera, i això no només inclou el voler pegar bots. Compleixen l'objectiu més important de la música, les peces del grup transmeten, transmeten sentiments i fan que el ballador es deixi dur com si suràs dins la mar. No balles de forma mecànica sinó que inspiren el ballador. Una altra peculiaritat és que a l'hora de ballar els punts quadren i tenen el ritme marcat.»

«Els darrers discos caracteritzen el grup d'un estil molt propi, tant per la qualitat musical com per la innovació.»

Francesc Vallcaneres

Estudiós de la cultura popular tradicional

«I la creativitat vol dir moltes coses. Investigació, recerca, qualitat musical, lletres adients, i, sobretot, saber donar a la gent allò que la gent vol, sense fugir d'unes fites molt clares que han de marcar quin és el camí que ha de fer que la música tradicional tengui futur sense perdre de vista les arrels; sols així s'aconseguirà agermanar el passat amb els temps que corren. Pens que ja no ha d'interessar a ningú un folklore fossilitzat que tanqui portes a les innovacions del present.»

Maria Antònia Perelló Femenia

Professora de Literatura Catalana

«Guiat per la veu i la guitarra de Pilar Reiona, el grup musical encén un devessall d'il·lusions entre les mirades atentes que es congreguen al so de les seves tonades. Tant en les nits càlides de lluna blanca com en les gèlides fredors d'hivern, en què la gent festeja el patró de la seva vila entorn de la foguera..., el compàs alegre de les danses primoroses de l'aplec broden notes de joia en els ulls encantats de petits i grans.»

Mireia Mena Casals

Redactora de l'agenda mensual Ai que em ballo. Figueres

«I no puc evitar un somriure quan penso que després d'haver tastat tantes altres danses (búlgares, gregues, occitanes, angleses, valones...). descobreixo que el regust que més m'agrada és el de les Balears: es fa evident que de vegades hem de recórrer mig món per descobrir que el tresor que tenim tot just al costat de casa!»

Antoni Perpinyà

Dinamitzador de la cultura popular mallorquina

«Avui ens hem de demanar si la nostra cultura popular ha de ser potenciada, i per tant, amb suport econòmic per part de les institucions, o si la seva supervivència ha d'estar supeditada a la llei del mercat, és a dir, a la llei de l'oferta i la demanda. Els que aquí són presents ho tenim ben clar, la potenciació, protecció i difusió de la cultura popular és un deure de les institucions amb independència del color polític que les governi.»

Felip Munar i Munar

Professor de Cultura Popular Catalana de la UIB

«I Xaloc Música és una fita inexcusable en aquesta embranzida, com també ho són tots els grups de música mallorquina que han aconseguit fer del ball una festa, un joc, un sentiment, uns moments de goig i d'alegria. Hem aconseguit crear ídols de la nostra música popular, hem aconseguit dignificar-la, fer-la present i altiva; l'exigència ha anat acompanyada d'una gran qualitat a tots els nivells. Les vetllades de ball mallorquí no són només per emplenar un programa, per fer-hi un afegitó, com es feia abans; són per donar resposta a tot un moviment que corre i recorre darrere llurs personatges admirats i volguts.»

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

CURRÍCULUM

INTRODUCCIÓ

CURRÍCULUM

DISCOGRAFIA

Xaloc Música 1992
Camins i Rondalles 1997
Mihrayan 2000
Capicua 2002
Sort 2003
Airecel 2004
IRIS (disc nou 2009)

LLIBRES

Música a sa plaça
Mihrayan quadern de partitures
Sort quadern de partitures

INTRODUCCIÓ

Activitats del grup

- creació de música popular: tenim més 50 temes propis editats en els discos
- interpretació d'aquesta música
- feim els arranjaments de les cançons noves
- enregistrament de les cançons que hem creat i altres tradicionals: hem editat 7 discos
- hem promocionat la interpretació de temes populars que nosaltres començarem a interpretar l'any 1992 i ara formen part fixa del repertori de tots els grups que fan ballades populars. (*bolero de Santa Maria, fandango Pollencí i jota du Peuet*)
- projecció exterior de la música popular mallorquina (vegeu actuacions a fora de Mallorca)
- edició de les partitures de les cançons: hem editat dos exemplars el de *Mihrayan* i el de *Sort*
- investigació del ball i la música popular: hem editat el llibre *Música a sa plaça* on apareixen articles de persones implicades en la música popular que contenen com es va recomençar el ball obert a les places, també hem publicat l'article "Apunt per a la història recent de la música a sa plaça"

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

— ensenyam a tocar instruments tradicionals i els que s'utilitzen avui per interpretar música popular.

Organització de ballades

Hem organitzat diferents ballades promocionals a Palma, Lluçmajor i s'Arenal.

Ballades populars

Som un grup que realitza una mitjana de 30 actuacions anuals

Recitals

Tenim experiència en fer recitals a escenaris exteriors i a sales i de Mallorca i de fora de Mallorca

CURRÍCULUM

Un poc d'història del grup

El grup Xaloc Música neix l'any 1992 a Palma i té com a fites la recerca i la renovació de la música tradicional. La referència de partida és Mallorca que és d'on som i on vivim; i després les altres illes, Menorca i les Pitiüses. Amb tot plegat, les tonades i sons de la Mediterrània inspiren la nostra música.

Innovar sobre unes estructures de base tradicional és un repte de trobar variacions que tenguin personalitat pròpia. La vitalitat actual de la música a les Illes Balears demostra la devoció que hi tenim per la música popular malgrat que no sigui comercial.

La música popular és present i s'ha fet un lloc molt important dins la **fiesta mallorquina** i això s'ha aconseguit perquè ha estat acompanyada d'una gran qualitat en tots els nivells.

Quin repertori tenim?

Dins el nostre repertori s'inclouen totes les modalitats i ritmes de la música tradicional per al *ball de bot* que es fan a l'illa de Mallorca: boleros, jotes, fandango mallorquí, fandango menorquí i mateixes.

També interpretam, en els recitals, cançons tradicionals, poemes musicats i cançons d'autor.

On hem actuat?

A Mallorca: a gairebé tots els pobles de Mallorca, a les festes més destacades com:

- Festes majors de la ciutat de Palma. Revetla de Sant Sebastià els anys, 1994 ,1999, 2002, 2004 i 2006 a la plaça de Santa Eulàlia, 2009 plaça Major.
- Obertura del PREGÓ DE FESTES de l'Ajuntament de Palma a la plaça de Cort el 1995
- X Festa Folklòrica Cultural Mallorquina de Son Ferriol el 1991

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

- I JORNADES DE CULTURA POPULAR a Muro el 1993
- FESTA DE L'ÀNGEL del castell de Bellver els anys 1991, 1992, 1995, 1996, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2008 i 2009.
- I Setmana de ball a sa plaça, 1995
- DIADA DE MALLORCA, Palma setembre de 1997, Sineu 2000, Manacor 2001, Campos 2002, Pollença 2003, Artà 2004, Porreres 2005, Palma 2006
- TEATRE PRINCIPAL. 2n Cicle de Música Tradicional. Abril 1997
- DIADA DE LA LLENGUA, 1998
- LLUCMAJOVE. 1998, 1999 i 2001
- NITS D'ESTIU de l'Ajuntament de Palma al Parc de la Mar el 14 de juliol de 2005
- NIT DEL FOC, Sant Joan a Palma organitzades per la Federació d'Associacions de Veïns de Palma anys 2004, 2005, 2008 i 2009
- Festes de Sant Antoni a Muro 1998, 1999 i 2007
- I DIADA CASTELLERA DE MALLORCA. Plaça de Cort, 1999
- III DIADA CASTELLERA DE MALLORCA. Plaça de l'Olivar, 2001
- I, II i III TROBADA DE MÚSICS PER LA LLENGUA. Santa Eugènia, 2000, 2002, 2003, 2007, 2008 a Esporles
- SES VOLTES, PALMA. Presentació del quart disc *CAPICUA* el 17 de març de 2002
- PATI DE LA MISERICÒRDIA, PALMA. Presentació del llibre *Música a sa plaça* i el primer quadern de partitures *Mihrayan*. Palma 14 de setembre de 2002
- SES VOLTES, PALMA. Presentació del cinquè treball discogràfic *SORT*, el 21 de setembre de 2003
- FIRES DE LLUCMAJOR. Presentació del sisè treball discogràfic *AIRECEL* al passeig Jaume III el 3 d'octubre de 2004
- I MOSTRA DE CULTURA POPULAR DE LES ILLES BALEARS, organitzada per la Conselleria d'Educació i Cultura els dies 8 i 9 d'octubre de 2005 a Sineu
- III FIRA DE CULTURA POPULAR organitzada pel Consell de Mallorca. Palma, maig 2006
- DIADA DE LES ILLES BALEARS. Palma, març 2007 i 2008
- FESTIVAL FOLC DE MALLORCA. Pollença, abril 2007
- DIADA DE CULTURA POPULAR I TRADICIONAL. Ajuntament de Palma, 2007 i 2008
- CONCERT D'ANIVERSARI, sala d'audició del claustre de Sant Bonaventura. Lluçmajor, octubre de 2008
- COSTA NORD de Valldemossa. Presentació del disc *IRIS*. Maig de 2009

A fora de Mallorca: al Principat de Catalunya, a França, al festival mundial de Jaca, a l'Expo de Sevilla i al X Festival de danses de l'antiga Corona d'Aragó a Castelló. Més recentment hem participat en:

- MÚSICA A LA VILA. El Vendrell. 29 d'agost de 2001.
- FESTES MAJORS de Granollers. Colla dels Blancs. Granollers 30 d'agost de 2001.

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

- IV FOLCALACANT. Cicles de concerts folc. Alacant 18 d'octubre de 2001.
- CENTRE ARTESÀ TRADICIONÀRIUS. Barcelona, 25 de gener de 2002.
- FESTA POBLERA DE GRÀCIA. Plaça de la Virreina, Barcelona, 26 de gener de 2002.
- BERLIN 2002, inauguració de l'Oficina de Turisme de les Illes Balears a Berlín.
- MOSTRA NACIONAL DE MÚSICA POPULAR I TRADICIONAL AL CARRER. Valls, 22 de juny de 2002.
- III FESTIVAL DE CARTELLÀ, el 17 de maig de 2003, Sant Gregori (Girona).
- FESTES PATRONALS DE SANT JAUME DE FORNELLS (Menorca), el 27 de juliol de 2003 a la plaça de s'Algueret.
- VI FIRA D'ESPECTACLE D'ARREL TRADICIONAL DE MANRESA, del 31 d'octubre al 2 de novembre de 2003.
- MITE DEL COMTE ARNAU. Sant Joan de les Abadesses (Girona), 7 d'agost de 2004.
- BUDAPEST 2004, I batur promoció turística
- WARSAW 2004, I batur promoció turística

Participam al programa UN HIVERN A MALLORCA a les sales següents:

- CALA RAJADA : plaça des Pins
- POLLENÇA: h. Pollentia Club
- PORTALS NOUS: h. Maria Luisa
- S'ARENAL: p. de la Lactància
- PORT D'ALCÚDIA: h. Estrella del Mar
- VALLDEMOSSA: Costa Nord
- CALA MILLOR: Auditòrium de sa Màniga

DISCOGRAFIA

1. **Xaloc Música** (1993) CD i cinta. Representa el primer treball seriós de la formació que recull peces populars, a les quals el grup ha donat una gran difusió i un ressò especial i que actualment interpreten tots els grups que fan ball de bot, com són el *fandango Pollencí*, *la jota du Peuet*, *el bolero de Santa Maria*, etc. També inclou cançons de creació pròpia.
2. **Camins i rondalles** (1997) CD. És un disc molt treballat on, bàsicament és cançó d'autor, hi ha cançons per escoltar, adaptació de rondalles, camins i poemes musicats.
3. **Mihrayan** (2000) CD. Tot per ballar: boleros, jotes, fandangos i a més a més una polca. Totes les peces de nova creació, llevat d'una.

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com

4. **Capicua 2002**. *Xaloc Música 10 anys*. CD recopilatori del millors temes dels 10 anys. Recull 25 cançons antigues i un avanç del disc nou amb 2 cançons noves.
5. **Sort** (2003). Conté 14 temes per ballar: boleros, jotes, mateixes, fandango mallorquí i fandango menorquí, i un tema per a flabiol i xeremia.
6. **Airecel** (2004) Conté cançons dedicades al Comte Mal i al Comte Arnau, poemes musicats de Vicent Andrés Estellés, cançons de camins, rondalles musicades i romanços.
7. **Iris** (2009). Darrer treball discogràfic. Cançons per a ball obert i introducció de la contradansa.

Participació en altres discos

- **Música tradicional de les Illes Balears** (2000). Catàleg. És un CD que recull els grups de folc més destacats de les Illes Balears; ha estat editat per BLAU. Hi col·laborem amb el tema *La Dama des Parc*.
- **Èxits 2000 en català**. És un triple CD que recull tot tipus de música feta en català, ha estat editat per BLAU i DISCMEDI Hi participem amb el tema *Fandango de l'Enyor*.
- **Tradicionàrius 2002**. És un doble CD que recull una cançó de cadascun dels grups que han participat en l'edició del Tradicionàrius 2002. Hi participam alm el tema *Jota de l'Àngel*.
- **Folk mediterrani 2002** . És el segon volum de la col·lecció Música Mediterrània. Presenta una acurada selecció de músiques i intèrprets de les Illes Balears que resulta una mostra precisa de qualitat, diversitat i riquesa musical. Hi participem amb el tema *Bàltx*.
- **Música per la llengua 2002**. És un catàleg triple CD que recull tots els grups de les Illes Balears que fan música en català. Ha estat editat per l'Associació cultural Músics per la Llengua. Hi participem amb el tema *Oblidances*.
- **Del Folc al Pop 2004**. BLAU. Hi participam amb la cançó *Per anar de nocés*.

Col·laboracions en altres discos

Nous temps del grup **s'Albaida** de Menorca
 A la fresca del grup **Capocorb** de Lluçmajor
 Cançonetes de Nadal de **Marta Elka**

XALOC MÚSICA / IRIS 2009

C/ Ciutat, 34. 07620 Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 971 662 737 / 661 938 865

Folk de les Illes Balears

www.mallorcaweb.net/xalocmusica xalocmusica@hotmail.com